

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET

ZÁRÓJELENTÉS

2011-032-4P
LÉGIKÖZLEKEDÉSI BALESET

Újlaki hegy DNy-i starthely
2011. március 05.

TEAM 5 GREEN
gyári szám: GM 0870811

A szakmai vizsgálat célja a légiközlekedési baleset, illetve repülőesemény okának, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen Zárójelentés-tervezettel kapcsolatban a jogszabályban meghatározott szervezetek, szolgálatok, személyzetek és egyéb személyek a kézhezvételtől számított 60 napon belül tehetnek észrevételt, amit a végleges Zárójelentés összeállításakor a Vb értékkel. Ez a tervezet szakmai szempontból nem jelent végleges állásfoglalást és nem tehető közzé.

BEVEZETÉS

Jelen vizsgálatot

- a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályaon kívül helyezésétől szóló 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és a tanácsi rendeletben,
- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben,
- a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény Függelékeinek kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. törvény mellékletében megjelölt 13. Annexben,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Kbt.),
- a légiközlekedési balesetek, a repülőesemények és a légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának szabályairól szóló 123/2005. (XII. 29.) GKM rendeletben foglaltak alapján,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 123/2005. (XII. 29) GKM rendelet együttesen a polgári repülésben előforduló események jelentéséről szóló 2003. június 13-i 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálják.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006. (XII. 23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a légiközlekedési balesetet és a súlyos repülőeseményt ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a repülőeseményeket, illetve légiközlekedési rendellenességeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az ICAO Doc 9756, illetve a Doc 6920 Légijármű balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen Zárójelentés-tervezet kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
NKH LH	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatal
SIRESz	Siklórepülő Szövetség
Vb	Vizsgálóbizottság

ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Eset kategóriája		légiközlekedési baleset
Légijármű	Osztálya	siklóernyő
	Gyártója	TEAM 5 GREEN
	Felség- és lajstromjele	GM 0870811
	Üzembentartója	magánszemély
Eset	Napja és időpontja helyi időben	2011.03.05-én 16 óra 00 perc
	Helye	Újlaki hegy DNY-i starthehy

A légiközlekedési baleset során összesen;

Súlyosan megsérült: 1 fő

A légijármű az eset során nem rongálódott meg.

Bejelentés, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2011. 03. 05-én 16 óra 22 perckor a SIRESz repülésbiztonsági szervezetének ügyeletese jelentette be.

A KBSZ ügyeletese

– 2011. március 05-én 16 óra 40 perckor tájékoztatta az NKH LH ügyeletesét.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója az eset vizsgálatára 2011. 04. 06-án az alábbi vizsgálóbizottságot (a továbbiakban: Vb) jelölte ki:

vezetője	Kovács Márk	balesetvizsgáló
tagja	Pál László	balesetvizsgáló

Kovács Márk balesetvizsgáló kormánytisztviselői jogviszonya a vizsgálat időtartama alatt megszűnt, helyette a KBSZ főigazgatója Ferenci Miklós balesetvizsgálót jelölte ki a Vb vezetőjének.

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb 2011.04.06-án helyszíni szemlét tartott és meghallgatta a sérültet.

A Zárójelentés tervezet a sérült szóbeli beszámolója és a helyszíni szemlén tapasztaltak alapján készült.

A Zárójelentés tervezetet a KBSZ az érintetteknek megküldte. Az érintettek észrevételt nem tettek, ezért a KBSZ a Zárójelentés tervezetet lényegi változtatás nélkül, Zárójelentésként kiadja.

Az eset rövid áttekintése

A siklóernyős növendék rontott startja következtében a siklóernyő a talajról elemelte, majd rövid – néhány másodperces – nem irányított repülés után a növendék a talajjal ütközött és az ütközés következtében a lábát törte.

A Vb az eset kapcsán biztonsági ajánlás kiadására nem tesz javaslatot.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Repülés lefolyása

A baleset során megsérült növendék elmondása szerint ideális meteorológiai viszonyok között az Újlaki hegy DNY-i starhelyéről szándékozott felszállni. A rendben terített és felhúzott ernyőt a jobb oldali fékfogantyúnak a zsinórok közé való bezáródása miatt nem tudta kontrollálni. Az ernyő a talajról elemelte, majd oldalszélbe fordulva rövid – nem irányított – repülés után a talajjal, majd az előtte lévő bokrokkal ütközött. A talajjal való ütközés következtében a bal lába eltörött.

Elmondása szerint repülését egyedül, oktatója felügyelete nélkül szeretne volna végrehajtani.

1.2 Személyi sérülések

Sérülések	Személyzet	Utások	Egyéb személyek
Halálos	0	0	0
Súlyos	1	0	0
Könnyű	0	0	0
Nem sérült	0	0	

1.3 Légijármű sérülése

Az érintett légijárműben az eset kapcsán anyagi kár nem keletkezett.

1.4 Egyéb kár

Egyéb kár a vizsgálat befejezéséig a Vb-nek nem jutott tudomására.

1.5 Személyzet adatai

1.5.1 Légijármű parancsnok adatai

Kora, állampolgársága, neme	45 éves magyar férfi	
Vezetői engedélyének	Típusa	siklóernyő
	Egészségügyi érvényessége	nincs
	Képesítései	Növendék I
	Jogosításai	Jogosult oktatója jelenlétében az alapfokú képzés gyakorlatait végezni.
	Megelőző 90 napban	13 óra

A Vb a siklóernyős Növendék I-nek (a továbbiakban növendék) és légijárművének adatait a növendéknek az esetről a KBSz balesetvizsgálójának címére küldött mailjéből és a vele folytatott telefonbeszélgetésből ismeri. A növendék ígérete ellenére dokumentumainak másolatát a KBSz-nek nem küldte meg.

1.6 Légi jármű adatai

1.6.1. Általános adatok

Osztálya	siklóernyő
Gyártója	TEAM 5
Típusa / altípusa (típuszáma)	GREEN
Gyártási ideje	2008
Gyártási száma	GM 0878811
Azonosító jele	Nem ismert
Tulajdonosa	magánszemély
Üzembentartója	a tulajdonos

1.6.2. Légi alkalmasságával kapcsolatos megállapítások

A siklóernyő légi alkalmasságával kapcsolatban a Vb nem rendelkezik adatokkal.

1.7 Meteorológiai adatok

Az baleset gyengén felhős ég alatt, jó látási viszonyok mellett történt.

A széliránya: Ny-Dny.

A szél sebessége: 3-6 m/s.

A hőmérséklet: 6 °C.

1.8 Navigációs berendezések

A navigációs berendezések az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.9 Összeköttetés

A légi járművön nem voltak kommunikációs berendezések.

1.10 Repülőtéri adatok

A felszállás nem repülőtérről történt. A felszállás helye (N 47,551679 S18,988872), az Újlaki hegy DNY-i starthelye. A starthely viszonylag meredek, szabdalt, sziklás terület, melyet körben kisebb bokrok és fák vesznek körül.

1.11 Légi jármű adatrögzítők

A légi járművön adatrögzítő nem volt, az érintett légi jármű típusra nincs is előírva.

1.12 Roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok

Az esettel összefüggésben roncs nem keletkezett.

1.13 Orvosi vizsgálatok adatai

A 14/2002 (II.26) KöViM-EüM együttes rendelet 11.§ (1) bekezdés b) pontja szerint a lajstromozásra nem kötelezett légi járművek vezetése 2. eü osztályú orvosi minősítéssel végezhető tevékenység.

Ilyen minősítéssel a siklóernyős nem rendelkezett.

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálat

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatra nem került sor.

1.14 Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15 Túlélés lehetősége

Az eset során életveszély nem alakult ki.

1.16 Próbák és vizsgálatok

Próbákat, vizsgálatokat a Vb nem végzett, illetve nem végeztetett.

1.17 Szervezeti és vezetési információk

A növendék egyedül, oktatójának tudta és felügyelete nélkül startolt, így tevékenysége nem hozható kapcsolatba semmilyen szervezettel.

1.18 Kiegészítő információk

A Vb a fenti tényadatokon kívül következtetések levonása és biztonsági ajánlások megtétele szempontjából egyéb körülményt nem tart lényegesnek, ezért további adatokat nem kíván ismertetni.

1.19 Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során a szokásostól eltérő módszerek alkalmazására nem volt szükség.

2. ELEMZÉS

Az Újlaki hegy DNY-i starthelye csak ideális meteorológiai viszonyok között, jól képzett siklóernyős pilóták számára alkalmas startolásra. A mellékletben található 1. sz. és a 2. sz. kép a helyszínen készült. A starthely felszíne megnehezíti, esetenként ellehetetleníti a start során szükséges korrekciós mozgások végrehajtását és jelentősen megnöveli a zsinórok leakadásának kockázatát. Összehasonlításképpen egy ideálisnak tekinthető starthely látható a 3. sz. képen.

Az eset időpontjában a starthelyen az alapszél iránya megfelelő volt. A szél sebessége – 3-6 m/s – azonban kedvezőtlenül lökéses, turbulens időt jelez. A turbulenciára való hajlamot tovább valószínűsíti, hogy a hajnali -5°C-os hőmérséklet az eset idejére alacsony légnedvesség mellett 6°C-ra emelkedett. Kora tavasszal, jelentős besugárzás mellett, ilyen körülmények között jelentős talajközeli turbulencia várható.

A féknek a zsinórok közé záródása sima, lamináris áramlásban gyakorlott siklóernyős pilóta számára, ideális környezetben nem jelent megoldhatatlan helyzetet. Az eset során a problémát a terepi nehézségek, a fék bezáródása és a turbulencia együttes megléte okozta.

A sérült növendéknek képesítése és jogosítása alapján csak oktató jelenlétében lett volna joga repülni. Az Újlaki hegy DNY-i starthelye az eset napján fennálló meteorológiai viszonyok között nem alkalmas siklóernyős növendékek startolására. Ennek felismerése a „Növendék I” képesítésű siklóernyőstől nem várható el, oktatónak viszont kötelessége ezt felismerni. A siklóernyős növendék elméleti és gyakorlati felkészültsége nem volt elégséges ahhoz, hogy eldönthesse, a fennálló időjárási viszonyok között, az adott helyről startolhat-e. A Vb véleménye szerint oktató jelenlétében a baleset nem következhetett volna be.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Ténymegállapítások

A siklóernyős növendék képesítése és jogosítása ellenére oktató nélkül, egyedül repült.

A balesetet szenvedett növendéknek startja közben ernyőkezelési problémái voltak.

A start helye a baleset idején fennálló időjárási viszonyok között nem alkalmas kezdők startoltatására.

3.2 Eset okai

A Vb a szakmai vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az eset bekövetkezésének az alábbi bizonyítható okai az voltak:

- a starthely kezdők számára való alkalmatlansága,
- a siklóernyős növendék képzetlensége,
- a turbulens áramlási viszonyok,
- az oktatói felügyelet hiánya.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen esetek elkerülhetők, ezért biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2013. szeptember 11.

Ferenci Miklós
Vb vezetője

Pál László
Vb tagja

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

1. sz. kép: Újlaki hegy DNY-i starthely-1
2. sz. kép: Újlaki hegy DNY-i starthely-2
3. sz. kép: Egy ideális starthely

MELLÉKLETEK

1.sz. számú kép

2.sz. számú kép

3. sz. számú kép